



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

TASARI TASLAĞI	DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ	GEREKÇE
<b>8) Üretim:</b> Doğal gazın 7.3.1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında Türkiye'de yer altında bulunan yataklarından yer üstüne çıkarılmasını, temizlenmesini ve arıtılmasını, toplama hatlarıyla iletim veya dağıtım hatlarına kadar taşınmasını,	Doğal gazın 7.3.1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında Türkiye'de yer altında bulunan yataklarından yer üstüne çıkarılmasını, temizlenmesini ve arıtılmasını, toplama hatlarıyla iletim veya dağıtım hatlarına veya <u>serbest tüketiciye</u> kadar taşınmasını,	İlgili maddeye doğrudan serbest tüketiciye teslim hizmet ifadesi de getirilmelidir. Sisteme giriş yapmaksızın, son kullanıcı olan serbest tüketicilere de bağlantı yapılması mümkün olmalıdır.
<b>19) Depolama:</b> Günlük ve mevsimlik değişiklikleri karşılamak ve doğal gaz temininin azalması veya durması ile meydana gelen doğal gaz açığını gidermek amacıyla doğal gazın, gaz olarak depolanmasını,	<b>19) Depolama:</b> Doğal gazın, gaz olarak depolanmasını,	Depolama, mevsimsel değişikliklerden başka amaçları da kapsadığı için ilgili tanımda amaç bildirmemek uygun olacaktır.
<b>21) Sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tesisi:</b> Doğal gazın sıvılaştırılması, boşaltılması, geçici olarak depolanması ve yeniden gaz haline getirilmesi ile iletim sistemine teslimi için gerekli olan hizmetlerin sunulabilmesi için kullanılan tesisleri,	<b>21) Sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tesisi:</b> Doğal gazın sıvılaştırılması, boşaltılması, geçici olarak depolanması ve yeniden gaz haline getirilmesi ile iletim sistemine veya iletim sistemine girmeden doğrudan serbest tüketiciye teslimi için gerekli olan hizmetlerin sunulabilmesi için kullanılan karada kurulu veya yüzer tesisleri,	Sisteme giriş yapmaksızın, terminalden son kullanıcı olan serbest tüketicilere de bağlantı yapılması mümkün olmalıdır.  Tesis tanımına karada kurulu ve yüzer tesis (FSRU) ifadelerinin de eklenmesi gerekmektedir.



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

<u>26) Dolaysız hat: Bir serbest tüketiciyi bağlantılı sistem oluşturacak şekilde besleyen doğal gaz boru hattını, doğal gazın şehirler arasında ve özel vasıtalarla taşınmasını, iletim şebekelerinin ulaşamadığı yerlerde basıncının düşürülerek satılmasını</u>	Yürürlükten kaldırılan 18/04/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (26) numaralı Bendinde yer alan “Dolaysız Hat” tanımı yeniden eklenmelidir.	
<b>44) Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (LNG) Terminal İşletmecisi (Şirketi):</b> Doğal gazın sıvılaştırılması, boşaltılması, geçici olarak depolanması ve yeniden gaz haline getirilmesi faaliyetleri ile iletim sistemine teslimi için gerekli olan hizmetleri yürüten ve LNG terminalinin işletilmesinden sorumlu olan kişiyi,	Doğal Gazın sıvılaştırılması, boşaltılması, geçici olarak depolanması ve yeniden gaz haline getirilmesi faaliyetleri ile iletim sistemine veya <u>iletim sistemine girmeden doğrudan serbest tüketiciye</u> teslimi için gerekli olan hizmetleri yürüten LNG terminalinin işletilmesinden sorumlu olan kişiyi,	<p>Sisteme giriş yapmaksızın, terminalden son kullanıcı olan serbest tüketicilere direkt bağlantı yapılması da mümkün olmalıdır.</p> <p>Nitelikleri itibariyle yüzer tesislere (FSRU) lisans verilmesi veya bunların LNG Terminal İşletmecisi olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, yüzer tesis/gemilerden tedarik edilen LNG ancak LNG spot ithalat lisansına sahip lisanslı tüzel kişilere satılabilmelidir.</p>
<b>Madde 4.-1)</b> Bu Kanuna göre doğal gaz piyasa faaliyetlerinde bulunacak tüzel kişilerin gerekli lisansları almaları şarttır. Lisans sahibi şirketlerin, doğalgaz piyasasında yapacakları her türlü işlemin, ilgili taraf veya taraflarla yazılı sözleşmeye bağlanması şartı aranır. Sözleşme yapılmadan faaliyete başlanmaz. Doğal gaz	<p>Lisans sahibi şirketlerin, doğalgaz piyasasında yapacakları her türlü işlemin, ilgili taraf veya taraflarla yazılı sözleşmeye bağlanması şartı aranır.</p> <p>Lisans sahibi şirketleri arasında, doğalgaz piyasasında yapacakları her türlü işlemin, ilgili taraf veya taraflarla yazılı sözleşmeye bağlanması durumunda yapılan sözleşmeler damga vergisinden muaftır.</p> <p><u>Lisans sahibi şirketlerin doğal gaz piyasasında</u></p>	<p>Her türlü işlemin yazılı sözleşmeler kapsamında yapılması yükümlülüğünün getirilmesi ve sözleşmelerin EPDK’ya sunulmasının gereği anlaşılamamıştır.</p> <p>Doğal Gaz Piyasası Kanunu (DGPK)’nın mevcut halinde (ve hazırlanan taslakta da) zaten lisans başvurularında veya diğer idari işlem aşamalarında ve daha sonra talep üzerine/denetim durumunda</p>



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

<p>piyasa faaliyetlerinde bulunacak tüzel kişiler arasında yapılacak sözleşmeler Kurum’a bildirilir. Yapılacak olan sözleşmelere ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından düzenlenir. Yapılan sözleşmeler damga vergisinden muaftır</p>	<p><u>yapacakları işlemlerle ilgili olarak mal ya da hizmet satın aldıkları tarafı seçebildikleri durumlarda sözleşmeler taraflar arasında serbestçe düzenlenebilir, buna karşılık iletim ve dağıtım için standart sözleşmeler; depolama ve LNG için ise kullanıcı usul ve esaslar Kurum tarafından hazırlanacaktır.</u></p>	<p>lisans sahiplerine her türlü belgenin sunulması yükümlülüğü getirilmiştir.</p> <p>Ayrıca tüm işlemlerin yazılı sözleşmeye bağlanması ve her bir sözleşmenin Kuruma sunulması durumunda, tüm bu evrakın takibinin yaratacağı sorunlar EPDK’ya getireceği iş yükünün irdelenmesi gerektiği düşünülmektedir.</p> <p>Sonuç olarak, taslakta önerildiği şekilde genel bir hükme yer verilmesinden, düzenli takip edilmesi amaçlanan sözleşmelerin Kanunun ilgili yerlerinde spesifik olarak belirtilmesi hem Kanunun uygulanabilirliğini artıracak hem de ikincil mevzuatın çerçevesini belirleyecektir.</p>
<p><b>Madde 4.-1-g)</b> Bu Kanuna göre doğal gaz piyasa faaliyetlerinde bulunacak tüzel kişilerin gerekli lisansları almaları şarttır.</p>	<p>1.Tasarının 4/g bendinin 4. Paragrafının “<b>Şebekenin bedeli Kurum tarafından tahsil edilerek önceki lisans sahibine ödenir. Şebekenin bedelinin önceki lisans sahibine ödenme şekli ve ihaleye ilişkin usul ve esaslar Yönetmelikle düzenlenir.</b>” şeklinde revize edilmesini öneriyoruz.</p> <p>2. Tasarının 4/g bendinin 5. Paragrafında “<u>mülkiyet sahibi</u>” ibaresinin yeni kanunda da önceki haliyle korunması gerekmekte olup bu husus dağıtım şirketlerinin mülkiyet haklarının güvence altına alınması</p>	<p>Dağıtım Şirketleri’nin mülkiyet haklarının Kanun’ la korunması ve mülkiyet haklarından kaynaklanan maddi menfaatlerine herhangi bir halel gelmesinin kanunla önlenmesi gerekmektedir.</p> <p>Nitekim Dağıtım Şirketleri, dağıtım ihalelerine girerken kanun ve ihale şartnamesi, şebekenin mülkiyet hakkının ve lisans süresinin sonunda yapılacak ihaleden elde edilecek şebeke bedelinin kendilerine ait olacağı düşüncesiyle hareket etmiştir. Ancak, söz konusu değişiklik tasarısı Dağıtım</p>



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

	<p>bakımından büyük önem arz etmektedir.</p> <p>3. Tasarının 4/g bendinin (dağıtım şirketlerine belediyelerin bedelsiz ve bedelli ortaklık hükümlerini düzenleyen) son iki paragrafı silinmiş olup hali hazırda dağıtım şirketlerinin ortağı sıfatına sahip olan belediyelerin sahip oldukları paylara ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir.</p> <p>4. Tasarının 4/h bendine, <u>“CNG satışının herhangi bir dağıtım şirketinin dağıtım bölgesi dahilinde yapılmak istenmesi halinde; bu satış ilgili bölgede dağıtım lisansına sahip olan dağıtım şirketinin doğalgaz talep eden müşteriye doğalgaz tedarik edememesi ve bunu yazılı olarak beyan etmesi halinde, mümkündür.”</u> cümlesinin eklenmesini öneriyoruz.</p>	<p>Şirketlerinin kazanılmış haklarını ve yatırım planlarını geçmişe dönük olarak yok etmektedir.</p> <p>Dağıtım Şirketi tarafından tesis edilen şebekenin bedelinin Kurum tarafından yapılacak ihale sonucunda Dağıtım Şirketi’ ne geri ödeneceğine dair hükmün korunmasının hayati öneme sahip olduğunun altını çizmek isteriz.</p> <p>2. Kanun metninden “mülkiyet sahibi” ibaresinin silinmesi halinde; dağıtım şirketlerinin tesis ettikleri şebeke üzerindeki mülkiyet haklarının ortadan kaldırıldığı gibi bir anlam ortaya çıkmaktadır.</p> <p>3. Tasarının mevcut haliyle yasalaşması durumunda, belediye ortaklığının herhangi bir yasal dayanağı kalmayacak olup taraflar arasında ihtilaf yaşanmasının önlenmesi amacıyla, ek düzenleme yapılması gerekmektedir.</p> <p>4. Söz konusu tadil sonucunda, CNG Satış lisansına sahip şirketlerin, dağıtım şirketlerinin lisans bölgesinde bulunan müşterilere CNG satışı mümkün hale gelmekte olup bu durum, doğalgaz dağıtım şirketlerinin “sistem kullanım bedeli” adı altında elde ettikleri gelirlerden mahrum kalmalarına yol açabilecektir. Dağıtım şirketleri aleyhine sonuç yaratabilecek CNG satışının herhangi bir sınırlamaya</p>
--	---	---



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		tabi olmaksızın satılmasından kaynaklanabilecek hak kayıplarının önlenmesi amacıyla önerilmektedir
4) Doğal gaz piyasası faaliyetleri şunlardır: a) İthalat: Doğal gazın ithalat yoluyla temin edilmesi ithalat lisansına göre yapılır.  1)İthalat yapacak ekonomik güce sahip olunması,	.	Spot LNG ithalatına ilişkin olarak yapılan lisans işlemleri hali hazırda ithalat lisansına ilişkin yükümlülüklerle istisnalar getirilerek yürütülmektedir. Lisans başvurusunda bulunurken yanda da yer verilen (2) ve (3) numaralı alt bentler ile paragrafın, spot ticarete ilişkin uygulanabilirliği bulunmamaktadır. Pratikte de bu işlem, EPDK tarafından bu şekilde uygulanmaktadır. Bu çerçevede, Geçici Madde 2 de spot LNG ithalatı için tanımlanmış olan istisnalara, ilgili ithalat maddesinin içerisinde yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.
2) İthal edilecek doğal gazın kaynağı, rezervleri, üretim tesisleri ve iletim sistemi hakkında doğal gazın satıcı tarafından alınan bilgi ve garantinin bulunması,	<u>Spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ithalatı hariç olmak üzere</u> ithal edilecek doğal gazın kaynağı, rezervleri, üretim tesisleri ve iletim sistemi hakkında doğal gazın satıcı tarafından alınan bilgi ve garantinin bulunması,	Geçici Madde 2 de spot LNG ithalatı için tanımlanmış olan istisnalara, ilgili ithalat maddesinin içerisinde yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.
3) Her sene ithal edilecek doğal gazın yüzde onu kadar bir miktarı beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama imkânına sahip olunması veya depolama şirketi ile yapılacak kira sözleşmelerine ilişkin Kurumca belirlenen taahhüt ve	<u>Spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ithalatı hariç olmak üzere</u> her sene ithal edilecek doğal gazın yüzde onu kadar bir miktarı <u>fiziki imkanlar mahal verdiği takdirde</u> beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama imkânına sahip olunması veya depolama şirketi ile yapılacak kira sözleşmelerine ilişkin Kurumca belirlenen taahhüt ve	Geçici Madde 2 de spot LNG ithalatı için tanımlanmış olan istisnalara, ilgili ithalat maddesinin içerisinde yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

garantilerin alınması,	garantilerin alınması, <u>Kurumca belirlenen oranda depolama imkanları olmaması halinde müşterilerin mevsimsel ve günlük azami doğal gaz çekişlerini karşılamak amacıyla tüketimi azaltma yoluyla sistem dengelemesine katılacak şekilde planlama yapılacak ve ilgili taraflar iletim şirketini bu yönde bilgilendirecektir.</u>	
4) Bakanlığın görüşünün alınması şartları aranır. İthalat lisansı için aranacak diğer şartlar ve lisans verilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.	Bakanlıkça doğal gaz gelişim planına göre belirlenmiş kriterler doğrultusunda, Kurumun görüşünün alınması,	Kurum, her yıl talimat verildiğinde tüketimini azaltma yoluyla sistem dengelemesine katılabilecek tüketici türlerini yayınlar.
Özel hukuk tüzel kişiliğini haiz herhangi bir ithalatçı şirketin, ithal yoluyla temin ettiği yıllık doğal gaz miktarı, Kurumca belirlenecek cari yıla ait ulusal gaz tüketim tahmininin yüzde yirmisini aşamaz.	<del>Özel hukuk tüzel kişiliğini haiz</del> herhangi bir ithalatçı şirketin, ithal yoluyla temin ettiği yıllık doğal gaz miktarı, Kurumca belirlenecek cari yıla ait ulusal gaz tüketim tahmininin yüzde yirmisini aşamaz.	İlgili taslak maddesinde kamu tüzel kişiliğini haiz olduğu müddetçe (yeniden yapılandırılmış, ithalat ve toptan satış şirketi) BOTAŞ'ın mevcut doğal gaz alım anlaşmaları ve tüketim miktarları dikkate alındığında piyasa kısıtlarına tabi olmayacağı görülmektedir. Mevcut BOTAŞ sözleşmelerinin piyasa katılımcılarına miktar bazında devrinin hızlandırılması yönündeki çalışmaların Kanun ile güvence altına alınması rekabeti artıracak husustur. Ayrıca, mevcut sözleşmelerden miktar devralacak şirketlerin tüzel kişilik yapılarının Lisans Yönetmeliği çerçevesinde hâkim durumun BOTAŞ'tan herhangi başka bir tüzel kişiye devrine imkân sağlamayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Miktar devralan şirketlerin



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		<p>hissedarlık yapısının rekabeti teşvik edecek şekilde gözetime tabi tutulması önem taşımaktadır.</p> <p>Her ne kadar Geçici Madde 2’de BOTAŞ’ın yeni alım-satım sözleşmesi imzalamasına ilişkin mevcut kısıtların korunduğu görünse de, önerilen bu düzenlemenin kamu ve özel sektör tüzel kişileri arasında bir ayrım yapıldığı yönünde yorumlanarak serbestleşme yönünde bir geri adım olarak algılanabileceği aşikârdır.</p> <p>Ayrıca (e) bendinde ayrıca Bakanlar Kurulu’na toptan satış için piyasa payı sınırını değiştirme yetkisi tanındığı görülmektedir. Hukuken, bu değişikliğin sınırlarının Kanunda belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.</p> <p>İlgili hükümlerin eski halinin korunması gerektiği değerlendirilmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, Kanunun mevcut halinde yer verilen ve taslakta da değiştirilmeyen, (e) bendindeki toptan satış lisansı almak için gazın temin edileceği yeri beyan etmeleri gerekliliğinin kaldırılması gerektiği düşünülmektedir. Malum olduğu üzere, toptan satış lisansı verilmesi kısıtlı kaynak tahsisi değildir. Arz talep projeksiyonları için her türlü şirketten istenen</p>
--	--	---



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		<p>her türlü veri zaten alınmakta/alınabilmektedir</p> <p>Dolayısıyla toptan satış şirketlerinin piyasa arz/talep projeksiyonlarını yanıltması gibi bir husus söz konusu olmayacaktır. Ayrıca, göz önünde bulundurulmalıdır ki, “önce gaz temini sonra lisans” sıralaması ticaret şirketleri için uygulanabilir görülmemektedir. Bu nedenlerle, toptan satış lisansının verilmesinde şirketlerin ekonomik güçleri haricinde bir engel bulunmaması, Kanundaki mevcut kısıtın kaldırılması gerektiği değerlendirilmektedir.</p>
<p>İthalatçı şirketler, yapacakları her ithalat bağlantısı için ayrı ayrı lisans almak zorundadır. İthalatçı şirketler, ithalat sözleşmelerinde yer alan sözleşme sürelerini, süre uzatımlarını, öngörülen yıllık ve mevsimlik ithalat miktarlarını ve bu miktarlardaki değişiklikler ile sözleşmelerde veya temditlerinde yer alan ve sistemin güvenliğini ilgilendiren yükümlülükleri Kuruma bildirmek zorundadır.</p>	<p>Yürürlükten kaldırılan paragraf yeniden eklenmelidir.</p>	
<p>İthalatçı şirket, yapmış olduğu bütün sözleşmelere ait Kurumun talep ettiği bilgi ve belgeleri vermek zorundadır.</p>	<p>Yürürlükten kaldırılan paragraf yeniden eklenmelidir.</p>	<p>Talep edilen tüm bilgi ve belgelerin verilmesi zorunluluğu bulunduğundan, resen tüm sözleşmelerin yazılı yapılması ve doğrudan Kuruma verilmesine ilişkin yukarıdaki fıkranın kaldırılmasını</p>





**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		destekliyoruz.
b) Üretim:		
Üretilen doğal gaz, iletim şirketleri ile yapılacak taşıma ve teslim sözleşmelerine göre taşıttırılır. Üretim merkezinin bağlantılı sisteme uzak olması halinde, üretilen gazın bağlantılı sistem oluşturma şartı aranmaksızın iletilmesi ve serbest tüketicilere satışı üretim şirketlerince yapılabilir. Ancak, bu husus, Kurulun ekonomik ve teknik şartları göz önünde bulundurarak vereceği karara bağlıdır. Ayrıca, üretim şirketleri ürettiği doğal gazın üretim kapasitesinin bir milyon metreküpten az olması durumunda, üretilen doğal gazı, şehir içi dağıtım faaliyeti yapmaksızın diğer tüketicilere satabilir. Üretim şirketlerinin iletim ve depolama ile ilgili mevcut tesislerdeki hakları saklıdır. Bu hakkın kullanılması (c) ve (d) bentlerindeki hükümlere tabidir.	Üretilen doğal gaz, iletim şirketleri ile yapılacak taşıma ve teslim sözleşmelerine göre taşıttırılır. Üretim merkezinin bağlantılı sisteme uzak olması halinde, üretilen gazın bağlantılı sistem oluşturma şartı aranmaksızın <u>dolaysız hat ile</u> iletilmesi ve serbest tüketicilere satışı üretim şirketlerince yapılabilir. Ancak, bu husus, Kurulun ekonomik ve teknik şartları göz önünde bulundurarak vereceği karara bağlıdır. Ayrıca, üretim şirketleri ürettiği doğal gazın üretim kapasitesinin bir milyon metreküpten az olması durumunda, üretilen doğal gazı, şehir içi dağıtım faaliyeti yapmaksızın diğer tüketicilere satabilir. Üretim şirketlerinin iletim ve depolama ile ilgili mevcut tesislerdeki hakları saklıdır. Bu hakkın kullanılması (c) ve (d) bentlerindeki hükümlere tabidir.	Yürürlükten kaldırılan 18/04/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (26) numaralı Bendinde yer alan “Dolaysız Hat” tanımının yeniden ilgili maddeye eklenmesi önerildiği için bu paragrafta da yer alması uygun olacaktır.
c) İletim:		“Kurul, iletim şirketlerince transit doğal gaz iletimini de dikkate alarak hazırlanan ulusal iletim şebekesi yatırım programlarını inceler ve onaylar”. ibaresi kaldırıldıktan sonra doğal gaz iletim şebekesinin



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		talep projeksiyonları ile uygun şekilde büyümesini temin edecek bir gözetim mekanizması Piyasa İşletmecisi ve İletim Sistemi işletmecisi oluşturulmalıdır. İletim sistemi yatırımlarının zamanlı yapılması ile iletim şebekesinin kesintisiz arz güvenliğini sürekli tesis edeceği düzeneğin sağlanarak gerekli kaynağın İletim lisansı sahibine tahsis edileceği ifade edilmelidir
6) İletim şirketlerince mevcut hatlarla bağlantılı sistem oluşturacak şekilde inşa edilecek iletim amaçlı yeni boru hatlarının mülkiyeti yatırım yapan iletim şirketlerine aittir. İletim şirketlerinin diğer hak ve yükümlülükleri çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.	“Kurul, iletim şirketlerince transit doğal gaz iletimini de dikkate alarak hazırlanan ulusal iletim şebekesi yatırım programlarını inceler ve onaylar” ibaresi kaldırıldıktan sonra İletim Şebekesi’nin talep projeksiyonları ile uygun şekilde büyümesini temin edecek bir gözetim mekanizması Piyasa İşletmecisi ve İletim Sistemi işletmecisi oluşturulmalıdır. İletim sistemi yatırımlarının zamanlı yapılması ile iletim şebekesinin kesintisiz arz güvenliğini sürekli tesis edeceği düzeneğin sağlanarak gerekli kaynağın İletim lisansı sahibine tahsis edileceği ifade edilmelidir.	
cc) Tasarrufları altında bulunacak depolama kapasitelerinin tarafsız ve eşit bir şekilde hizmete sunulacağını taahhüt etmek,	Tasarrufları altında bulunacak depolama kapasitelerinin <u>depolama şirketine yönetmelikle belirlenen oranda tanınmış muafiyetler haricindeki kısmını</u> tarafsız ve eşit bir şekilde hizmete sunulacağını taahhüt etmek,	Yatırımcıyı desteklemek için uzun süreli ve en az %50 oranında kapasite kullanım muafiyeti getirilmelidir
şartları aranır.		
2) 6326 sayılı Petrol Kanununa göre		Eşgüdümün sağlanabilmesi için 5686 sayılı Jeotermal



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

<p>verilmiş olan arama ve işletme ruhsat sahaları ile bunların dışında kalan açık sahalarda doğal gaz depolama amaçlı lisans verilmeden önce Bakanlığın onayı alınır. Şirketlerin doğal gaz ürettiği yer altı doğal gaz yatağını, depolama amacı ile kullanmak üzere Bakanlığın onayının alınmasını müteakip Kuruma başvurusu halinde, Kurul tarafından uygun görüldüğü takdirde, işletme ruhsatının ilgili bölümü depolama lisansına çevrilir. Ancak, üretim şirketinin Kuruma yaptığı başvuruda, depolama lisansı için istenen yeterliliğe sahip olduğunu belgelemesi şarttır. Şirket, depolama faaliyetine başladığı takdirde, depolama faaliyetini, muhasebesini ayırtırmak suretiyle üretim faaliyetinden ayrı olarak yürütür.</p>		<p>Kaynaklar ve Doğal Kaynaklı Sular Kanunu ve 3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde kazanılmış hakların da kontrolü ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün Bakanlık düzeyinde görüşünün oluşturulması önem arz etmektedir. İlgili kanunlara atıfta bulunulması gereklidir. Öte yandan aynı sahalarda kaynak tahsisi gerçekleştirmiş olabileceği durumundan hareketle İl Özel İdare'lerin de sürece dahil edileceği düzenlemenin gerçekleştirilmesi ilgili Kurum ve Kuruluşların önce Kanun ardından ikincil mevzuat ile kaynaklara ulaşım ve depolama açısından önemli verimlilik kazandıracaktır.</p>
---	--	--

## 4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ

e) Toptan satış: Toptan satış şirketleri, toptan satış faaliyetlerinde bulunabilmek için, Kuruldan lisans almak zorundadır. İthalat lisansı almış olan tüzel kişilerin, toptan satış lisansı alma zorunlulukları yoktur. İthalat lisansı ile doğal gaz toptan satışı yapabilirler. Ancak ithalat lisansı ile doğal gaz toptan satışı yapılması durumunda, toptan satış faaliyeti kapsamındaki taahhütler ortadan kalkmaz.		Ülkedeki depolama tesislerinin yetersizliği ve mevcut depolama tesislerinde BOTAŞ'a her türlü öncelik sağlanması nedeniyle, Toptan satış şirketlerinin bu yükümlülüğünü yerine getiremeyecek olması.
1) Dağıtım şirketlerine doğal gaz satışı yapan tüzel kişiler, Kurumca öngörülecek süre içerisinde, müşterilerin mevsimsel azami doğal gaz çekişlerini karşılamak amacıyla, gerekli arz planlamasını yapmak ve Kurul tarafından belirlenen gerekli	1) Dağıtım şirketlerine doğal gaz satışı yapan tüzel kişiler, Kurumca öngörülecek süre içerisinde, müşterilerin mevsimsel azami doğal gaz çekişlerini karşılamak amacıyla, gerekli arz planlamasını yapmak ve Kurul tarafından belirlenen gerekli dengeleme amaçlı depolama tedbirlerini almak zorundadır. <b>Ancak</b>	İlgili yatırımların zamanında devreye girememesi riskine bağlı olarak, gerekli depolama tedbirlerinin alınamaması durumunda, ilgili dağıtım şirketinin arz güvenliğini sağlayacak şekilde başka depolamadan gayri diğer tedbirlerin alınabilmesine izin verecek

## 4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ

dengeleme amaçlı depolama tedbirlerini almak zorundadır. Söz konusu tüzel kişiler dağıtım şirketleri ile yapacakları satış sözleşmeleri süresince doğal gaz arzını sağlama garantisi vermek zorundadır.	<p>ülkedeki depolama tesislerinin yeterli düzeye ulaşmaması halinde toptan satış şirketlerinin dengeleme amaçlı depolama tedbiri alma zorunluluğu askıya alınacaktır.</p> <p>Söz konusu tüzel kişiler dağıtım şirketleri ile yapacakları satış sözleşmeleri süresince doğal gaz arzını sağlama garantisi vermek zorundadır.</p> <p>Bu amaçla, Kurul her yıl iklim değerlerine göre, her dağıtım bölgesi için müteakip yılın mevsimsel yoğunluğunu karşılayacak dengeleme amaçlı depolama miktarlarını ve/veya ilgili dağıtım şirketlerine tedarik sağlayacak toptan satış şirketlerince portföyde tutulması gereken kesintili müşteri oranlarını tayin etmeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.</p>	şekilde düzenlenmelidir.
Bu amaçla, Kurul her yıl iklim değerlerine göre, her dağıtım bölgesi için müteakip yılın mevsimsel yoğunluğunu karşılayacak dengeleme amaçlı depolama miktarlarını tayin etmeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.	<p>Bu amaçla, Kurul her yıl iklim değerlerine göre, her dağıtım bölgesi için müteakip yılın mevsimsel ve günlük yoğunluğunu karşılayacak dengeleme amaçlı depolama miktarlarını tayin etmeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.</p> <p><u>Kurum, her yıl talimat verildiğinde tüketimini azaltma yoluyla sistem dengelemesine katılabilecek tüketici türlerini yayınlar.</u></p>	Kurum, her yıl talimat verildiğinde tüketimini azaltma yoluyla sistem dengelemesine katılabilecek tüketici türlerini yayınlar
6) Özel hukuk tüzel kişiliğini haiz toptan satış şirketlerinin her birinin bir yıl içinde satışını gerçekleştirdikleri toplam gaz miktarı, Kurumca cari yıla ilişkin belirlenen ulusal tüketim tahmininin yüzde	Özel hukuk tüzel kişiliğini haiz toptan satış şirketlerinin her birinin bir yıl içinde <u>son kullanıcılara yaptıkları</u> toplam gaz satış miktarı, Kurumca cari yıla ilişkin belirlenen ulusal tüketim tahmininin yüzde yirmisini geçemez. Bu oran Bakanlar Kurulu kararı ile	Toptan satış şirketlerinin kendi aralarında yaptığı ticaretler söz konusu satış payı hesaplamasında değerlendirilmemelidir.

## 4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ

yirmisini geçemez. Bu oran Bakanlar Kurulu kararı ile değiştirilebilir.	değiştirilebilir.	
f) Doğal gazın ihracı:		
1.Ekonomik yeterliğe sahip olduğunu göstermesi,		
4)Bakanlığın görüşünün alınması,	Bakanlıkça doğal gaz gelişim planına göre belirlenmiş kriterler doğrultusunda, Kurumun görüşünün alınması,	Görüş alınırken hangi kriterlerin esas alındığı belirlenmelidir
Dağıtım şirketlerinin yükümlülükleri:		
3) Bağlantı talebi reddedilen talep sahibi durumu Kuruma bildirir. Bu maddede belirtilen esasların ihlal edildiğinin tespit edilmesi halinde, şirket Kurumun konu hakkında vereceği karara uymak zorundadır.	Bağlantı talebi reddedilen talep sahibi durumu Kuruma bildirir. Bu maddede belirtilen esasların ihlal edildiğinin tespit edilmesi halinde, şirket Kurumun konu hakkında vereceği karara uymak zorundadır. <u>Ancak bağlantı talebinde bulunan talep sahibinin teknik ve ekonomik imkânsızlığı ortadan kaldıracak masrafları üstlenmesi halinde, talep reddedilemez.</u> <u>Madde 8.-7)</u> <u>Sisteme giriş talep eden kullanıcının kapasite veya bağlantı yokluğu durumunu bertaraf etmek amacıyla gerekli masrafları yüklenmesi halinde sisteme giriş reddedilemez.</u>	Yanda belirtilen cümle eklenerek yatırımların ve arz güvenliğinin güvence altına alınması sağlanmalıdır. Ayrıca, söz konusu yatırımların dağıtım şirketlerince bilabedel devir alınması yerine yatırım bedelinin geri ödemesinin nasıl yapılandırılacağına ilişkin usul ve esaslar belirlenmelidir. Doğal gaz Sistem Kullanım Bedelleri, bu hususta düzenlenebilecek bir mahsuplaşma için uygun olacaktır.
5) Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak Kurul tarafından yeniden belirlenebilir. Kurul,	Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından yeniden belirlenebilir. Kurul, nüfus yoğunluğuna göre	Dağıtım bölgesi kapsamında İl sınırlarını aşması kontrolsüz ve ekonomik olmayan genişlemelere neden olabilir ve bu durum geçmişe yönelik olarak ihale şartlarının değiştirilmesi durumunu ortaya



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

nüfus yoğunluğuna göre bir şehri sınırları belirlenmiş birden fazla dağıtım bölgesine ayırabilir ve her bölgeyi ayrı ayrı ihale edebilir.	bir şehri sınırları belirlenmiş birden fazla dağıtım bölgesine ayırabilir ve her bölgeyi ayrı ayrı ihale edebilir.	çıkarabilecektir
Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin talep etmesi ve kurulun teknik ve ekonomik olarak uygun bulması durumunda dağıtım lisans bölgeleri tek bir lisans altında birleştirilebilir. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.	Yeni eklenen ilgili paragraf Kanundan çıkarılmalıdır.	<p>Dağıtım bölgelerinin tek bir lisans altında birleştirilmesi başta tarifeler olmak üzere, yatırımları ve benzeri ekonomik koşulları farklı olduğu için birleştirme uygun gözükmemektedir. Buradan kaynaklanabilecek olumsuzluklar olası teknik kazançlardan yüksek olacaktır ve bu durum geçmişe yönelik olarak ihale şartlarının değiştirilmesi durumunu ortaya çıkarabilecektir</p> <p>Tek bir lisans altında birleştirildiğinde tarife ve diğer uygulamalar açısından kullanıcıların dezavantajına durumlar ortaya çıkabilir. Detaylar yönetmelikle belirlenecek olsa da, Kanun metninde söz konusu işlemler “öncelikle kullanıcıların yararı gözetilir ve birleşme öncesi kullanıcı hakları saklı tutulur.” benzeri bir ifadeye yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.</p>
6) Dağıtım şirketleri, dağıtım ve satış faaliyetleri için muhasebe ayrışımını yapmak zorundadır. Konuya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak tebliğler ile düzenlenir.		



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

7) Sisteme giriş talep eden kullanıcının kapasite veya bağlantı yokluğu durumunu bertaraf etmek amacıyla gerekli masrafları yüklenmesi halinde sisteme giriş reddedilemez.	Yeni madde eklenmesi.	
i) Sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) terminal işletme faaliyeti: Doğal gazın sıvılaştırılması, boşaltılması, geçici olarak depolanması ve yeniden gaz haline getirilmesi faaliyetlerini kapsar. Ayrıca, LNG terminal işletmecisi sıvılaştırılmış doğal gazın iletim sistemine veya iletim sistemine girmeden doğrudan serbest tüketiciye teslimi için gerekli olan hizmetleri sunar.	Doğal gazın sıvılaştırılması, boşaltılması, geçici olarak depolanması ve yeniden gaz haline getirilmesi faaliyetlerini kapsar. Ayrıca, LNG terminal işletmecisi sıvılaştırılmış doğal gazın iletim sistemine veya iletim sistemine girmeden doğrudan serbest tüketiciye teslimi için gerekli olan hizmetleri sunar.	İletim sistemine girmeden terminalden direkt son kullanıcı olan serbest tüketicilere bağlantı yapılması da mümkün olmalıdır.  Ancak bu durumda LNG gemilerinin lisans almaları mümkün olmadığından, bu yüzer LNG gemilerinden sadece LNG spot ithalat lisansına ve hakkına sahip şirketlere satış yapılacaktır.
1) LNG terminalinin işletilmesinden sorumlu olan tüzel kişi Kuruldan lisans almak zorundadır. Söz konusu lisans olmaksızın LNG terminal işletme faaliyetinde bulunulamaz. Lisans talebinde bulunan tüzel kişiler, çıkarılacak yönetmelikte yer alacak koşullara uymak mecburiyetindedir.	LNG terminalinin işletilmesinden sorumlu olan tüzel kişi Kuruldan lisans almak zorundadır. Söz konusu lisans olmaksızın LNG terminal işletme faaliyetinde bulunulamaz. Lisans talebinde bulunan tüzel kişiler, çıkarılacak yönetmelikte yer alacak koşullara uymak mecburiyetindedir. LNG gemileri vb. yüzer tesisler (FSRU) bu Kanun kapsamında lisans alarak işletilen LNG terminali olarak kabul edilmez.	LNG Terminallerinin ekonomiklik ve arz güvenliği şartları dikkate alınarak ulusal doğal gaz iletim şebekesine bağlantı hususunda iletim lisansı sahibi şirket tarafından gerekli teknik analizlerin yapılacağı ve Kanun’la belirlenecek süre içerisinde görüş verileceği ve bu durumun Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından takip edileceği hususu yer almalıdır. Şebekenin işletme düzenlemesi doğrultusunda iletim lisans sahibi LNG Terminalinin şebekeye bağlantı noktası hakkında görüş vermeli ve şebekede gerekli ise yatırımı yaparak doğal gazın şebekeye ve dolayısıyla tüketicilere ulaşımını temin





**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		etmelidir  Gemilerin lisansa tabi olamayacağı hususu tereddüte mahal vermemek amacıyla açıkça hükme bağlanmalıdır.
c) Tasarrufları altında bulunacak LNG terminal kapasitesinin minimum stok ve terminalin emre amade tutulması için gerekli olan asgari miktarın dışında kalan kısmının, tarafsız ve eşit bir şekilde hizmete sunulacağını taahhüt etmek,	Tasarrufları altında bulunacak LNG terminal kapasitesinin minimum stok ve terminalin emre amade tutulması için gerekli olan asgari miktar ve lisans aşamasında Kurum tarafından belirlenmiş muafiyet miktarının dışında kalan kısmının, tarafsız ve eşit bir şekilde hizmete sunulacağını taahhüt etmek,	Tasarrufları altında bulunacak LNG terminal kapasitelerinin belirlenen oranda tanınmış muafiyetler haricindeki kısmının tarafsız ve eşit bir şekilde hizmete sunulacağı taahhüt edilmelidir. Yatırımcıyı desteklemek için kapasite kullanımı için uzun süreli ve en az %50 oranında muafiyetler getirilmelidir.
Madde 7.-a)		
2) Türkiye'deki üretim şirketleri hariç olmak kaydıyla hiçbir özel hukuk tüzel kişiliğini haiz şirket, Kurumun cari yıla ait olarak belirlediği ulusal doğal gaz tüketim tahmininin yüzde yirmisinden fazlasını satamaz. Bu oran, kayıplar düşüldükten sonra kalan net ulusal tüketim miktarından şirketin doğrudan doğruya veya sermayesinin yarısından fazlası kendisine ait şirketler vasıtasıyla tükettiği gaz miktarı tenzil edilerek bulunur. Bu oranın aşılması	Türkiye'deki üretim ve toptan satış şirketlerinin her birinin bir yıl içinde diğer toptan satış şirketlerine yaptıkları satışlar hariç olmak kaydıyla hiçbir özel hukuk tüzel kişiliğini haiz şirket, Kurumun cari yıla ait olarak belirlediği ulusal doğal gaz tüketim tahmininin yüzde yirmisinden fazlasını satamaz. Bu oran, kayıplar düşüldükten sonra kalan net ulusal tüketim miktarından şirketin doğrudan doğruya veya sermayesinin yarısından fazlası kendisine ait şirketler vasıtasıyla tükettiği gaz miktarı tenzil edilerek bulunur. Bu oranın aşılması halinde Kurum tarafından gerekli önlemler alınır.	Toptan satış şirketlerinin kendi aralarında yaptığı ticaretler söz konusu satış payı hesaplamasında değerlendirilmemelidir  Ayrıca bu pazar payı kısıtlaması sadece özel hukuk kişilerine değil, tüm piyasa oyuncularına şamil olmalıdır.



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

halinde Kurum tarafından gerekli önlemler alınır.		
<b>b)</b> Doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren tüzel kişiler yaptıkları faaliyetle ilgili konularda, bilgi vermekle yükümlüdürler. Verilecek bilgilerin kapsamı ve bilgi verilecek merciler aşağıda belirtilmiştir.		
<b>1)</b> İletim şirketleri, Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (LNG) Terminal İşletmecileri, depolama şirketleri, dağıtım şirketleri, üretim ve ithalat şirketleri doğal gaz sisteminin emniyetli ve verimli işlemlerini teminen faaliyetlerine ilişkin gerekli her türlü bilgiyi Kurumun belirlediği esaslar kapsamında vermekle yükümlüdürler.	.	
<b>2)</b> Bu maddede belirtilen bilgilerin kapsamı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, Kurumun öncelikle çıkaracağı yönetmeliklerde düzenlenecektir.		
e) Dağıtım şirketlerinin doğal gaz alımına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından düzenlenir.	Söz konusu fıkranın “Dağıtım Şirketleri, doğal gaz alımlarına ilişkin bilgi ve dokümanları, talep halinde Kurum’ a ibraz etmek zorundadır.” şeklinde tadil edilmesini öneriyoruz.	Dağıtım Şirketleri, özel hukuk tüzel kişileri olup Doğalgaz Piyasası mevzuatına aykırılık teşkil etmedikleri sürece, Serbest Piyasa İlkelerine göre faaliyet göstermektedir. Doğalgaz alımının dahi Kurum tarafından düzenlenmesi, özelleştirme, serbest piyasa ve sözleşme serbestisi ilkelerine



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		aykırılık teşkil etmektedir.
Madde 8.-a) Serbest tüketiciler aşağıdaki sınıflamaya göre belirlenir.	Kullanıcı Birlikleri içinde yer alan Serbest Tüketiciler, OSB'nin iznine ya da komisyon ödemesine gerek kalmaksızın istediği tedarikçiden gaz alma serbestisine sahiptir.	OSB içinde yer alan serbest tüketici konumundaki tüketicilerin üzerindeki komisyon ödeme baskının giderilerek, maliyet artışının engellenerek, OSB'lerin kanundan gelen yetkisini kötüye kullanmasının önüne geçilmesi.
g) Lisans sahibi şirketlerin, doğal gaz piyasasında yaptıkları herhangi bir faaliyeti yazılı sözleşme yapmaksızın gerçekleştirdiklerinin tespit edilmesi durumunda, bu şirketlere birmilyon Türk Lirası idari para cezası verilir.	<b>Bu madde çıkarılmalıdır.</b>	Yukarıdaki açıklamalar ışığında, lisanslı şirketler Kurum'a talep edilen bilgileri vermek ile yükümlü olduğundan, ayrıca yapılan tüm işlemlerin yazılı sözleşmeler ile yapılması ve Kurum'a sunulması hem piyasa oyuncuları hem de Kurum'a altından kalkamayacakları bir iş yükü getirecektir, uygulanması mümkün olmayacaktır. Ayrıca liberal bir piyasada bu ticari işlemlerin tamamının kosulsuz sartsız Kurum'a sunulması talep edilmemelidir.  Talep edildiği durumlarda ise, sözleşmeye bağlanması her zaman mümkün olmayan spot, gün sonu ve borsa dahilinde gaz ticaretleri olduğu için gerekli esneklikler getirilmiş olmalıdır.
i) Bu Kanun hükümlerine ve çıkarılan yönetmelik, talimat ve tebliğlere, lisans ve sertifika hükümlerine aykırılık teşkil eden fiiller telafisi güç veya imkansız sonuçlar doğurmuş veya doğuracak ise, ilgili lisans	<b>Bu bendin, tasarıdan tamamen kaldırılması gerektiği kanısındayız.</b>	"Telafisi imkansız veya güç zarar" kavramı hukuki bir kavram olup bu kavramın Anayasa' da tanımlanan "Hukuk Devleti" ilkeleri gereği yargı mercii tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, yargı merciinin görev alanına giren bir



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

veya sertifika sahibine yukarıdaki bentlerde öngörülen cezalar ihtarla gerek olmaksızın uygulanır.		konuda idarece yetki aşımında bulunulmasına olanak tanınmış olur ki; bu durum, kamu gücünün suistimal edilmesine ve kamu düzeninin bozulmasına yol açabilir.
j) ....İdari para cezalarını gerektiren fiiller para ile ölçülebilen bir aykırılığa ilişkin ise Kurul yukarıdaki idari para cezalarını bu miktara kadar arttırmaya yetkilidir. Bu artırılarak uygulanacak idarî para cezasının tutarında, cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki malî yılına ilişkin bilançosundaki safi satış hasılatının yüzde yirmisini aşamayacağı hükmü uygulanmaz.	<b>Bu bendin, tasarıdan tamamen kaldırılması gerektiği kanısındayız.</b>	İdari para cezalarının alt ve üst sınırlarının belirli olması gerekmektedir.  Söz konusu “kanuna aykırı fiillerin para ile ölçülebilirliği” durumu, yaptırım uygulanacak şirketin idari para cezası ile cezalandırılmasını değil; yargı mercilerince tazminat sorumluluğuna mahkum edilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle, olası zarar miktarının yargılama yoluyla belirlenmesi gereken bir konuda, Kurul’ un doğrudan hüküm vermesi, yargı mercii fonksiyonlarının idarece gaspına yol açabilecektir.
<b>2) b) Sistem Kullanım Tarifeleri:</b> Sistem kullanım tarifeleri dağıtım şirketleri tarafından doğal gazın nakli ve/veya sunumu karşılığında eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak bedel, hüküm ve şartları içerir. Sistem kullanım bedellerinin tespitinde hizmet maliyeti, yatırımların itfası ve makul ölçüde kârlılık dikkate alınır.	Sistem Kullanım Tarifeleri: Sistem kullanım tarifeleri dağıtım şirketleri tarafından doğal gazın nakli ve/veya sunumu karşılığında eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak bedel, hüküm ve şartları içerir. Sistem kullanım bedellerinin tespitinde hizmet maliyeti, yatırımların itfası ve makul ölçüde kârlılık dikkate alınır. <b>Sistem kullanım bedelinin, tüketici gruplarının ve tüketim kademelerinin belirlenmesinde, dağıtım şirketinin maliyetlerinin ayrıştırılarak gerçek müsebbiplerine yansıtılması, sistem kullanıcılarının</b>	Sistem kullanım bedelleri tespit edilirken kademeli bir yapı kullanılarak her bir tüketici grubunun kendi maliyetlerinin çapraz sübvansiyona mahal vermeyecek şekilde o tüketici grubuna yansıtıldığı bir yapı içerisinde belirlenmelidir  Sistem kullanım tarifeleri dağıtım şirketleri tarafından doğal gazın nakli ve/veya sunumu karşılığında eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak bedel, hüküm ve şartları



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

	<b>sebepler olmadıkları maliyetlere maruz kalmaması ve tüketici grupları arasında çapraz sübvansiyon yapılmaması esastır.</b>	içerir.
e) Depolama ve LNG tesisi tarifeleri: Kurum depolama ve LNG tesisi tarifelerinde esas alınacak unsurları ve şartları belirler. Uygulanacak bedeller ise, bu esaslar dahilinde taraflar arasında serbestçe belirlenir.	Kurum depolama ve LNG tesislerinin üçüncü taraflara açılacak kapasitelerinin tarifelerinde esas alınacak unsurları ve şartları belirler. Uygulanacak bedeller de Kurum tarafından belirlenir.	Yatırımları cazip kılmak için kapasite kullanım muafiyeti belirli bir süre verilmekle beraber, üçüncü tarafların kullanıma açılan kısım için tarifelerin Kurum tarafından belirlenmesi uygun olacaktır
f) Toptan Satış Tarifeleri: Kurul toptan satış tarifelerinde esas alınacak unsurları ve şartları belirler. Uygulanacak fiyatlar ise, bu esaslar dahilinde doğal gaz alım satımı yapan taraflarca serbestçe belirlenir.	Uygulanacak fiyatlar doğal gaz alım satımı yapan taraflarca serbestçe belirlenir.	Fiyatların rekabete dayalı bir şekilde serbestçe belirlendiği bir ortamda usul ve esasların Kurulca belirlenmesine gerek yoktur.  Rekabet ortamında serbestçe belirlenmesi gereken toptan satış tarifelerine ilişkin olarak Kurul'un neden ve nasıl bir çerçeve belirleyeceği anlaşılamamıştır. Toptan Satış Tarifeleri sadece BOTAŞ'ın toptan satış şirketlerine veyahut dağıtım şirketlerine doğal gaz temini esnasında baz olarak kullanabileceği tarifeler olarak ele alınmalıdır, bu husus Kanun'da tanımlanmalıdır.
3) Belirli bölgelere ve/veya belirli amaçlara yönelik olarak tüketicilerin desteklenmesi amacıyla sübvansiyon yapılması gerektiğinde, bu sübvansiyon fiyatlarına müdahale edilmeksizin, söz	Belirli bölgelere ve/veya belirli amaçlara yönelik olarak tüketicilerin desteklenmesi amacıyla destek verilmesi gerektiğinde, bu destek, fiyatlara müdahale edilmeksizin, söz konusu tüketicilere geri ödeme şeklinde yapılır. Geri ödemeye esas, miktar ve/veya	Tüketicilere sübvansiyon uygulanması yerine teşvik şeklinde destekte bulunulması, serbestleşen doğal gaz piyasasında daha uygun gözükmektedir)



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

konusu tüketicilere geri ödeme şeklinde yapılır. Geri ödemeye esas, miktar ve/veya oran ile uygulama şekli, ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile düzenlenir.	oran ile uygulama şekli, ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile düzenlenir.	
<b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b>		
<b>Elektrik Piyasası Kanununda Yapılan Değişiklikler, Denetim ve Arz Güvenliği ile İlgili Maddeler</b>		
Denetim		
Madde 21.- Kurum, lisans veya sertifika sahiplerini kendi personeli veya kamu kurum ve kuruluşları ile bu Kanuna tabi sertifika sahibi gerçek veya tüzel kişilerden hizmet alımı yoluyla masrafları ilgili lisans veya sertifika sahibine ait olmak üzere, izlemeye ve denetime tâbi tutar.	Kurum, lisans veya sertifika sahiplerini kendi personeli veya kamu kurum ve kuruluşları ile bu Kanuna tabi sertifika sahibi gerçek veya tüzel kişilerden hizmet alımı yoluyla masrafları ilgili lisans veya sertifika sahibine ait olmak üzere, izlemeye ve denetime tâbi tutar.	İzleme ve denetim Kurumun faaliyetleri içindedir. Bu faaliyetler için lisans sahipleri yıllık katkı payı ödemektedirler. Ayrıca denetlenen kuruluşun denetim bedellerini ödemesi çıkar çatışmasına neden olabilir.
Arz güvenliği		
Madde 22.- Bakanlık, doğal gaz arz güvenliğine ilişkin tedbirlerin alınmasından sorumludur. Bu kapsamda piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin görev ve sorumlulukları şunlardır:		
a) İthalat şirketleri; toptan satış şirketleri	İthalat şirketleri; toptan satış şirketleri ve dağıtım	Arz güvenliğinin sağlanma açısından birinci derecede



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

ve dağıtım şirketleri ile yapmış oldukları doğalgaz alım ve satım sözleşmelerini, sözleşme tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Kuruma bildirir.	şirketleri ile yapmış oldukları doğalgaz alım ve satım sözleşmelerini, sözleşme tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Kuruma bildirir. Dağıtım şirketleri yapmış oldukları doğalgaz alım ve satım sözleşmelerini, sözleşme tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Kuruma bildirir.	etkilenecek tarafın aboneler olması nedeniyle, bunlara gaz sağlayan dağıtım şirketlerinin alım sözleşmelerinin takibi Kurumu ilgilendirmektedir.  Ancak toptan satış şirketlerinin dağıtım şirketlerini ilgilendirmeyen sözleşmeleri bu kapsamda yer almamalıdır. Dağıtım şirketleri ithalat veyahut diğer tedariklerini Kuruma bildirmelidirler.
b) Dağıtım şirketleri işlettikleri dağıtım bölgelerine ilişkin talep tahminlerini ve puant tahminlerini Kurumun belirlediği esaslar dahilinde hazırlar ve iletim şirketlerine sunar. İletim şirketleri her yıl takip eden 10 yıllık süre için iletim şebekesinin arz talep dengesi raporunu hazırlar ve Kuruma sunar.	Dağıtım şirketleri işlettikleri dağıtım bölgelerindeki abonelere ilişkin talep tahminlerini ve puant tahminlerini Kurumun belirlediği esaslar dahilinde hazırlar ve iletim şirketlerine ve Kurum'a sunar. İletim şirketleri her yıl takip eden 10 yıllık süre için iletim şebekesinin arz talep dengesi ve bu gereksinimin karşılanması için gereken yatırım planlarına, sorun tespitlerine ve çözüm önerilerine ilişkin raporunu hazırlar ve Kuruma sunar.	Dağıtım şirketlerinin altyapı çözümü önerisi vermesi önemlidir.
c) Kurum, mevcut ve potansiyel arz imkanlarını, iletim sisteminin yapısını ve gelişme planlarını, ithalat ve/veya ihracat imkân ve gerçekleştirmelerini dikkate alarak enerji politikalarının belirlenmesinde yararlanmak üzere Doğal Gaz Gelişim Planını hazırlar ve Bakanlığın onayına sunar. Doğal Gaz Gelişim Planı bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6	Kurum, mevcut ve potansiyel arz imkanlarını, iletim sisteminin yapısını ve gelişme planlarını, ithalat ve/veya ihracat imkân ve gerçekleştirmelerini dikkate alarak enerji politikalarının belirlenmesinde yararlanmak üzere Doğal Gaz Gelişim Planını hazırladıktan sonra sektör görüşünü alarak, Bakanlığın onayına sunar. Doğal Gaz Gelişim Planı bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içinde Bakanlığa sunulur ve her yıl takip eden 10 yıllık dönemi kapsayacak şekilde yeniden	



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

ay içinde Bakanlığa sunulur ve her yıl takip eden 10 yıllık dönemi kapsayacak şekilde yeniden hazırlanır.	hazırlanır.	
Geçici Madde 2.-Bu kanun hükümlerine göre BOTAŞ'ın dikey bütünleşmiş tüzel kişiliği bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl süreyle devam eder. Bu tarihten sonra BOTAŞ; iletim faaliyeti, LNG tesislerinin işletilmesi ile depolama faaliyetleri ve diğer faaliyetleri gerçekleştirmek üzere 3 ayrı tüzel kişilik olarak yeniden yapılandırılır. Bunlardan iletim ve LNG tesislerinin işletilmesi ile depolama faaliyetleri dışındaki faaliyetleri gerçekleştirecek olan şirket BOTAŞ'ı temsil eder ve BOTAŞ adıyla anılır.		<p>İletim şirketi ve LNG Tesisi ve Depolama Faaliyetlerini yürüten şirketler, KİK kapsamı dışına çıkartılmalı ve özerk hale getirilmelidir.</p> <p>Diğer taraftan, vurgulanması gereken çok mühim bir husus olan BOTAŞ'ın elindeki kısıtlı gaz arzının tahsisine yönelik bir hükme yer verilmediği görülmektedir. Kısa-orta vadede artan sayıdaki doğal gaz santralleri ile BOTAŞ'ın piyasanın neredeyse tek tedarikçisi olduğu ve gaz arzında sıkıntılar yaşanmasının muhtemel olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kısıtlı gaz arzının tüketiciler arasında nasıl paylaştırılacağına dair kurallara şeffaf bir şekilde Kanun seviyesinde Geçici Madde'de yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.</p>





**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

<p>BOTAŞ, ithalatı ulusal tüketimin yüzde yirmisi oranına düşünceye kadar, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ithalatı haricinde yeni doğal gaz alım sözleşmesi yapamaz. Süresi biten mevcut doğal gaz alım sözleşmelerini yenileyemez. Ancak Bakanlar Kurulu kararıyla, doğal gaz arz güvenliğinin sağlanması veya ihraç etmek amacıyla yeni doğal gaz alım sözleşmesi yapılabilir.</p>		<p>Serbestleşmenin teşvik edildiği Kanunun ruhunda öncelikle ithalat lisansı sahibi ve toptan satış şirketlerinin tedarik anlaşmaları ile arz güvenliğini sağlaması esastır. BOTAŞ'ın iletim, LNG terminallerinin işletilmesi ve depolama faaliyetleri dışında kalan tüm unsurların serbest piyasaya devri gereklidir. Hakim durumun hızla azaltılması için Kanun gerekli adımların atılmasını teşvik etmelidir. BOTAŞ'tan ayrılmak suretiyle oluşturulacak satışı da içeren diğer faaliyetler şirketinin mevcut sözleşmelerle temin ettiği doğal gazı eşit taraflar arasında ayırım göstermeksizin lisans sahibi kuruluşlara satışı sağlanmalı, bu durumun rekabet şartlarına ve serbest piyasa ruhuna uygun temin edilmesi gereklidir.</p> <p>Biten sözleşmelerle arta kalan kapasiteler BOTAŞ tarafından yenilenmeyip piyasa katılımcılarına bu kapasiteleri ilgili kaynağından temini sağlanmalıdır.</p> <p>BOTAŞ'ın yeniden yapılandırılmasına ilişkin Geçici Madde 2 ile BOTAŞ'ın ithalatı tüketimin %20'sine düşene kadar yeni alım sözleşmesi ve piyasa payından bağımsız olarak yeni satış sözleşmesi imzalamayacağı belirtilmekle beraber, BOTAŞ'ın piyasa payının azaltılmasına ilişkin (2009-%20 hedefine benzer) somut bir hedefe yer verilmemiş</p>
---	--	---



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

		<p>olmasının, kamu tüzel kişilerine tanınan istisna da göz önünde bulundurulduğunda, serbestleşme yönünde bir geri adım olarak algılanabileceği değerlendirilmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, vurgulanması gereken çok mühim bir husus olan BOTAŞ'ın elindeki kısıtlı gaz arzının tahsisine yönelik bir hükme yer verilmediği görülmektedir. Kısa-orta vadede artan sayıdaki doğal gaz santralleri ile BOTAŞ'ın piyasanın neredeyse tek tedarikçisi olduğu ve gaz arzında sıkıntılar yaşanmasının muhtemel olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kısıtlı gaz arzının tüketiciler arasında nasıl paylaştırılacağına dair kurallara şeffaf bir şekilde Kanun seviyesinde Geçici Madde'de yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.</p>
<p>Bu kanunun yayım tarihi itibari ile BOTAŞ mevcut doğal gaz satış sözleşmeleri haricinde yeni doğal gaz satış sözleşmesi yapamaz, ancak süresi biten sözleşmeler yenilenebilir. Dağıtım şirketlerinin abone tüketicileri için gerekli olan miktar bu hükmün istisnasıdır.</p>	<p>Öncelikle, söz konusu tasarının başlangıç kısmına “Son Tedarikçi” tanımı yapılmak suretiyle; işbu fıkranın devamına, “<u>BOTAŞ, ithalatı ulusal tüketimin yüzde yirmisi oranına düşünceye kadar geçecek sürede, evrensel tedarikçi sıfatına haiz olup kamu hizmetlerinin sürekliliği gereği dağıtım lisansı sahibi şirketlerin doğalgaz alım taleplerini karşılamakla yükümlüdür.</u>” cümlesinin eklenmesini öneriyoruz.</p>	<p>BOTAŞ, halihazırda yıllık ulusal tüketimin yaklaşık % 80' ini ithal etmekte olup piyasanın hâkim belirleyicisi konumundadır. Bu nedenle ve kamu yararını sağlayacak önlemler alma misyonu gerekçesiyle, dağıtım şirketlerinin abonelerine doğalgaz tedarik edememe risklerini bertaraf edebilmek amacıyla, doğalgaz taleplerinin BOTAŞ tarafından karşılanması gerektiği kanısındayız.</p>



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TÜSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

BOTAŞ tarafından devredilen doğal gaz alım veya satım sözleşmeleri için kontrat veya miktar devrine imkan tanıyan ihaleler yapılabilir. Söz konusu ihalelere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.	BOTAŞ tarafından mevcut doğal gaz alım sözleşmeleri için kontrat veya miktar devrine imkan tanıyan ihaleler yapılır. Söz konusu ihalelere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. <u>Ayrıca BOTAŞ gerek gördüğünde ithal ettiği gazı yurt içindeki toptan satıcılara, iletimcilere ve diğer ithalatçılara satabilir.</u>	Mevcut alım kontratlarının devri halinde toplam satılabilecek miktar azalacağı için satım sözleşmelerine dair ayrı bir devir işlemine gerek kalmayacaktır. Miktar devri mutlaka yapılmalıdır.  Ayrıca, BOTAŞ'ın gelecekte kurulabilecek EPIAŞ vb. noktalarda ticaret yapmasına ve iletimciye satış yapabilmesine imkan sağlanmalıdır.
BOTAŞ'ın yıllık ithalat miktarı ulusal tüketimin yüzde yirmisi oranına düşünceye kadar, BOTAŞ'ın mevcut sözleşmelerinin devam ettiği ülkelerden ithalat yapmak için lisans başvurusunda bulunulması halinde, ithalat için başvuru miktarın %50'sinin BOTAŞ'ın mevcut yükümlüklerinden düşürülmesi şartı aranır.	<u>Bu maddenin kaldırılması..</u>	Esasen üçüncü taraflarla yapılacak anlaşmalarda mevcut yükümlülüklerin konu edilmesi anlaşmaların gerçekleştirilebilirliğini ve sürdürülebilirliğini ipotek altına almaktadır. BOTAŞ arz güvenliğini sağlamak amacıyla kendisine Kanun ve yönetmeliklerle tahsis edilen görev çerçevesinde uzun vadeli sözleşmeler imzalamıştır. Mevcut sözleşmelerden miktar devrinin hızlandırılması için yeni kapasite tahsislerine mevcut sözleşmelerin yükümlülüklerinin eklenmesi rekabetçi piyasa ile ters düşen bir uygulamadır. Bu maddenin Kanun tasarısından çıkarılması piyasanın serbestleşmesi açısından uygun olacaktır.
MADDE 14- 4646 sayılı Kanuna aşağıdaki Geçici maddeler eklenmiştir.		



**4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI  
HAKKINDAKİ TUSİAD GÖRÜŞ ve ÖNERİLERİ**

<p>Geçici Madde 10.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işletmeye giren LNG terminal işletmesi veya doğal gaz depolama tesisleri ile söz konusu mevcut tesislerdeki kapasite artışları, bu Kanunun sisteme giriş ile ilgili hükümlerinden 31.12.2025 tarihine kadar muaftır.</p>	<p>Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren mevcut ve işletmeye girecek olan karada kurulu veya yüzer LNG terminal işletmesi veya doğal gaz depolama tesisleri ile söz konusu mevcut tesislerdeki kapasite artışları için Kurum üçüncü şahısların bu kapasiteye erişimi ile ilgili muafiyet oran ve sürelerini belirler ve açıklar.</p>	<p>Bahsi geçen kesinleşmiş uzun süreli muafiyetlerin bulunmaması durumunda bu tip büyük miktarda yatırım gerektiren tesislerin finansmanının mümkün olamayacağı düşünülmektedir. Diğer yandan bu kapasitelerin rekabete izin verecek ölçüde artmasına kadar bu kapasitelerin bir kısmı üçüncü tarafların erişimine açık tutulmalıdır. Kurum muafiyet oranları ve sürelerini herkes için açıklayarak uzun süreli anlaşmalara da izin verecek şekilde düzenlemeleri yapmalıdır</p>
--	---	--